

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Економіка підприємства»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва ОПП Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Курс, семестр	2 курс, 1 семестр.
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3, Загальна кількість годин – 90, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 14 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут кафедра	ННІ інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробника(ів)	Загребельна Ірина Леонідівна, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент, ауд. 476 (навчальний корпус 4) e-mail iruna.zagrebelsna@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/zagrebelsna-iryna-leonidivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Передумови відсутні
Компетентності	загальні: ЗК 3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК 7. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. спеціальні (фахові): ФК 1. Здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва для ефективного ведення бізнесу. ФК 6. Здатність застосовувати базові знання економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва. ФК 12. Здатність аналізувати господарську діяльність підприємства, вести первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати
Програмні результати навчання	РН 12. Застосовувати закони економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва. РН 18. Здійснювати первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Самонавчання та саморозвиток, презентація власних креативних ідей, уміння обробляти інформацію, виокремлюючи головне; здатність логічно і системно мислити

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сформувати у здобувачів вищої освіти систему теоретичних знань, прикладних вмінь і навичок щодо використання основ прикладної економіки, методів організації ефективного господарювання на рівні основної ланки суспільного виробництва, підприємства.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання.
- Тема 2. Ринок і продукція.
- Тема 3. Товарна та цінова політика підприємства.
- Тема 4. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.
- Тема 5. Капітал підприємства.
- Тема 6. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства.
- Тема 7. Витрати підприємства.

Тема 8. Фінансово-економічні результати діяльності суб'єктів господарювання.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

словесні методи: *лекція, розповідь-пояснення; бесіда;*

наочні методи: *ілюстрування; демонстрування;*

практичні методи: *робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/презентації;*

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

методи формування пізнавальних інтересів: *створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.*

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: *дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій, «Мозковий штурм».*

комп'ютерні і мультимедійні методи: *використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.*

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: *опитування, бесіда, доповідь;*

методи письмового контролю: *виконання практичних завдань, розв'язування тестів, самостійна робота,*

методи самоконтролю: *самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.*

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перекладання

здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання.

Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал. Перекладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу деканату.

- щодо академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

- щодо відвідування занять

Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf>

- щодо оскарження результатів

Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю

оцінювання

здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки.

Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.

<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**Основні**

1. Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погрішук Б. В. Економіка підприємства: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2019. 304 с.
2. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
3. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.І. Лисак, Л.О. Андреева, Л.О.Болтянська. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с
4. Кузьмин, В. М. Економіка підприємства та управлінська економіка : практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 51 с.
5. Шевченко Л. С., Марченко О. С., Гриценко О. А. Економіка підприємства : навч. посіб.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 3-тє вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 212 с.

Допоміжні

1. Волкова Н.В., Загребельна І.Л., Петренко М.А. Розвиток онлайнплатформ для обміну та продажу сільськогосподарської продукції. Ефективна економіка. 2024. № 5. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/3818>
2. Дейнека Т. А., Дивнич О. Д., Чернова О. В., Загребельна І. Л., Волкова Н. В. Сучасні глобальні тенденції економіки. Бізнес Інформ. 2022. № 12. С. 37 – 44. URL: <https://www.business-inform.net/>
3. Економіка підприємства. підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. URL: https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/32639/1/Ekonomik_2021.pdf
4. Загребельна І.Л., Світлична А.В. Розвиток соціального підприємництва в Україні. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Економічні науки». 2020. № 1. С. 54-61.
5. Загребельна І. Л., Воронько-Невіднича Т. В., Дубовик А. М., Киричок А. Ю. Управління розвитком підприємства за сучасних умов господарювання. Галицький економічний вісник. 2021. № 3 (70). URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/?70>
6. Захарченко В.І. Економіка підприємства. Практикум. К.: Видавництво «Центр навчальної літератури», 2019. 144 с.
7. Safonov Y., Borshch V., Shulzhenko I., Zahrebelna I, Bolshakova I. Digital Transformation in Developing Economies under the COVID-19 Pandemic. IEEE Engineering Management Review, 2022, p. 1-9, doi: 10.1109/EMR.2022.3195873.
8. Shevchenko I. Economics of enterprise: course book for practical classes and independent work of students. 2 nd edition, updated / I. Shevchenko, O. Dmytriieva. Kharkiv: FOP Brovin O.V., 2022. 156 p

Інформаційні ресурси

1. Господарський кодекс України: зі змінами та доповненнями: веб-сайт. URL: zakon.rada.gov.ua
2. ПСБО Положення (стандарт) бухгалтерського обліку: веб-сайт. URL: kodeksy.com.ua > buh > psbo
3. Економічний словник. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/EKONOMIC_SL_2006.pdf
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Реквізити затвердження

Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, протокол від 03 вересня 2024 року № 1

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	опитування	розв'язування тестів	Виконання практичних завдань	Виконання завдань самост. роботи	Написання реферату	
Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання	-	-	-	2	14	2
Тема 2. Ринок і продукція	3	2	5	2		12
Тема 3. Товарна та цінова політика підприємства	3	2	5	2		12
Тема 4. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	3	2	5	2		12
Тема 5. Капітал підприємства	3	2	5	2		12
Тема 6. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	3	2	5	2		12
Тема 7. Витрати підприємства	3	2	5	2		12
Тема 8. Фінансово-економічні результати діяльності суб'єктів господарювання	3	2	5	2		26
	21	14	35	16	14	100
					<i>Разом</i>	100
					Залік	-
					<i>Всього за вивчення дисципліни</i>	100,0

Шкала та критерії оцінювання при поточному контролі

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях впродовж семестру у формі усного опитування, розв'язування тестів, виконання практичних завдань, виконання реферату/презентації, виконання завдань самостійної роботи

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим і навчальним планом є залік.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання навчальної дисципліни та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом.

Мінімальний пороговий рівень оцінки за програмним результатом навчання не може бути нижчим за 60 % від підсумку максимально можливої кількості балів.

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання обговорення теоретичних питань

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
2-3	відповідь правильна, обґрунтована, осмислена та характеризує наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання та повністю відображає визначений результат навчання за темою.
1-2	відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена, характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності та неповноту засвоєння результату навчання.
0-1	відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення, характеризує застосування знань при виконанні завдань за зразком, але з неточностями.

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
0-2	По кожній темі 10 тестових завдань. Бали: від 0-2 (по 0,2 балів за кожну правильну відповідь)

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
0-2	По кожній темі 10 тестових завдань. Бали: від 0-2 (по 0,2 балів за кожен правильну відповідь)

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, балів
Здобувач вищої освіти демонструє здатність: скласти та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали, використовуючи різноманітні та/або визначені інформаційні джерела для засвоєння складних питань з певної теми	на високому рівні (виконано понад 90% завдань)	4,1-5,0
	на середньому рівні (виконано від 61% до 89% завдань)	3,1-4,0
	на достатньому рівні (від 41% до 60% завдань)	2,1-3,0
	на низькому рівні (виконано до 40 % завдань)	0-2,0

Шкала та критерії оцінювання виконання реферату*,

Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, балів
Здобувач вищої освіти демонструє здатність: скласти та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали, використовуючи різноманітні та/або визначені інформаційні джерела для засвоєння складних питань з певної теми	реферат, має обсяг 10 або більше друкованих (рукописних) сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; список використаних джерел 5-6 позицій, відповідає діючому стандарту оформлення бібліографії: здобувач при захисті реферату повністю демонструє засвоєний результат навчання за темою реферату;	12-14
	реферат, який має обсяг до 10 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки щодо відповідності результату навчання, логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки, здобувач при захисті реферату не повністю володіє матеріалом щодо результату навчання за темою реферату;	5-11
	тема реферату нерозкрита або ж повністю не розкриває заявлений результат навчання, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами, здобувач відмовляється від захисту	0-4

* - протягом вивчення навчальної дисципліни студент обов'язково виконує за будь якою темою на вибір 1 реферат (всього за курс – 1 реферат).

Шкала та критерії виконання завдань самостійної роботи

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
2	обсяг виконаних завдань становить від 90 % до 100 % від загального обсягу.
1,5	обсяг виконаних завдань становить від 71-90 % загального обсягу;
1	обсяг виконаної роботи становить 50 % до 70 % загального обсягу;
0	в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 50 % від загального обсягу;